

Beoordeling invulling Gouweknoop

1. Aanleiding

Tijdens het reguliere overleg met de PCW/SGP/CU-fracties van de Zuidplasgemeenten en de provinciale CU/SGP-fractie (20 september 2007) kwam de vraag of de voorgenomen ontwikkelingen wel mogelijk zijn, of ze passend zijn binnen het ISP en tot slot of de wensen te combineren zijn met een agrarische functie.

De volgende personen hebben op zich genomen om één en ander uit te zoeken:

- Peter van den Berg (PCW-raadslid, Waddinxveen);
- Gerard Schotanus (CU-raadslid, Gouda);
- Maarten van der Linden (SGP-raadslid, Moordrecht).

Peter heeft dit stuk voorbereid, Gerard heeft daarop gereageerd. Op 13 december 2007 is het concept besproken. Voorgesteld wordt een excursie naar Gouweknoop en Gouwepark te organiseren (zie §8).

2. Aanpak

Aan de hand van diverse bestuurlijke documenten is onderzocht hoe gedacht (en besloten) is over de functie en invulling van Gouweknoop. Kortom, eerst een analyse van het bestaande beleid en vervolgens een toetsing van het nieuwe beleid (startnotitie bestemmingsplan) aan het vastgestelde beleid.

3. Uitgangspunt

Uitgangspunt bij de beoordeling van de (on)mogelijkheden van Gouweknoop zijn de bestuurlijke documenten zoals het ISP en het Streekplan Zuid-Holland Oost (tweede partiële herziening, Zuidplas).

Ander uitgangspunten, overigens vastgelegd in ISP, zijn:

- integrale benadering Zuidplas;
- eerst bewegen en daarna pas bouwen;
- financiële zekerheden;
- geen ontwikkeling nieuwe kern in Zuidplas.

4. Bestuurlijke documenten

4.1 "Verkenning Driekhoek Rotterdam-Zoetermeer-Gouda"

- Document van de provincie Zuid-Holland (juni 2001);
- Aandachtspunten verkenning:
 - Wateropgave;
 - Infrastructuur;
 - Glastuinbouwopgave;
 - Verstedelijking.
- Een beschrijving van Gouweknoop wordt er niet echt in teruggevonden;
- Bij de conclusies komt 'Gouweknoop wel naar voren
- Westergouwe kan nauwelijks los gezien worden van verdere ontwikkeling Gouweknoop (knooppunt A12/A20);
- In Gouweknoop liggen met namen potenties voor bedrijvigheid. Gezien de complexe samenhang met infrastructuur is uitwerking van dit knooppunt gewenst.

4.2 "Van gelaagde naar geslaagde kwaliteit"

- Integrale regiovisie Midden-Holland: "Van geslaagde naar geslaagde kwaliteit" (december 2001)
- Aanleiding notitie:
 - Inspelen op Nota Koersbepaling Integrale Herziening Streekplan Zuid-Holland Oost;
 - Ontwerp Planologische Kernbeslissing Nationaal Ruimtelijk Beleid (vijfde Nota Ruimtelijke Ordening);
 - Overige;
- In deze notitie wordt onder andere voorgesteld of op de knoop van A12/A20, de Rijn Gouwe Lijn, de Zuidwestelijke randweg Gouda, een transferium voor de regio (of zelfs Randstad) kan worden ontwikkeld. (pagina 21);

- Opgemerkt wordt dat in de zone Station tot Transferium een verdichting aan woningen en kantoorruimte kan ontstaan (25 en 33);
- Het kaartmateriaal is overigens nog steeds groen ingetekend;
- Door Gouweknoop loopt overigens een ecologische verbindingzone.

4.3 Intergemeentelijke Structuurvisie (ISV)

- Interregionale Structuurvisie (ISV, vastgesteld in Stuurgroep op 22 september 2004)
- Ontknoten en herweven Gouweknoop als een van de eerste acties met betrekking tot infrastructuur
- Ruimte voor verstedelijking en kantoren op langere termijn
- Verdichting rond toekomstige haltes Stedenbaan (Westergouwe en Doelwijk). Op lange termijn daar ook potentie voor stedelijke uitstraling en bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen (o.a. kantoren). Daarbij ligt nadrukkelijk een relatie van de Westkant van Gouda (Gouwepark e.d.).

4.4 Werkdocument ISP / Streekplanherziening Zuidplas

- Werkdocument ISP / Streekplanherziening Zuidplas (juni 2005);
- Op kaartmateriaal (pagina 5) pijlen die verstedelijkingsrichting aangeven met betrekking tot Gouweknoop;
- Gouweknoop ligt in het zogenaamde 'niertje': Bundelingsgebied wonen, werken en voorzieningen;
- "De Oostkant van de Zuidplaspolder (met name het gebied van de Gouweknoop) bestaat uit een groot aantal doorsnijdingen van bovenregionale infrastructuur (hoofdwegen en spoorlijnen). De goede ligging aan het hoofdwegennet en de nieuwe stations Westergouwe en Doelwijk bieden goede vestigingscondities voor een combinatie van woningbouw, bedrijfspanden, kantoren en voorzieningen."
- Voor Gouweknoop worden aantallen van 1000 woningen (stedelijk wonen) genoemd.

4.5 Intergemeentelijk Structuurplan Zuidplas(ISP)

- Intergemeentelijk Structuurplan Zuidplas (ISP, februari 2006);
- Vanwege milieuaspecten wordt uitgegaan van 1.500 woningen in fase 2010-2020 (pagina 47);
- Als groter programma kan worden gefaciliteerd dan is daar binnen ISP ruimte voor (pagina 47);
- Tot 2020 onvoldoende vraag naar kantoren. Na 2020 dus mogelijk ontwikkeling kantoren in Gouweknoop (pagina 48);
- Reservering van maximaal 100 ha bedrijventerrein in Gouweknoop (pagina 53);
- In Gouweknoop gemengde bedrijvigheid (voornamelijk hoogwaardige werkgelegenheid);
- Zorg voor goede bereikbaarheid, ook met fiets;
- De groenzone (bijgevoegde 'plankaart') is niet dik en verbindt geen gebieden.

4.6 Streekplan Zuid-Holland Oost (Tweede partiele herziening, Zuidplas)

- Streekplan Zuid-Holland Oost (Tweede partiele herziening, Zuidplas);
Door Provinciale Staten vastgesteld op 24 mei 2006;
- Gouweknoop in bebouwd gebied (verstedelijkt gebied-nieuw, plattegronden op pagina 16 en 17) Volgens de plattegrond op pagina 42 voornamelijk wonen (in de 'kern') en aan de rand bedrijvigheid;
- Op tekeningen komt (vrijwel) geen groen voor;
- "Het gebied van de streekplanuitwerking voor de Gouweknoop wordt globaal begrensd door de Middelweg, de A20 en de Zuidelijke Dwarsweg. In dit gebied moeten aan het eind van de planperiode en in de periode tot 2030 bedrijvigheid en voorzieningen ruimte vinden waardoor uitwerkingsgebied Gouweknoop met haar directe omgeving gezamenlijk kunnen uitgroeien tot een volwaardige economische knoop".
- Stads- en dorpsgebied en 2 stations/haltes in/nabij Gouweknoop en Doelwijk;
- Eerste fase is stads- en dorpsgebied. Tweede fase uitwerkingsgebied.

4.7 Startnotitie bestemmingsplan Gouweknoop

- Startnotitie bestemmingsplan Gouweknoop (26 april 2007, geen besluit);
- Startnotitie gaat in op gebiedsgericht deelprogramma voor de Gouweknoop;
- Doel startnotitie is kaderstellende uitgangspunten en formuleren procesafspraken;
- Omvang is bruto ±250 ha (exclusief Gouwepark (60 ha) en Doelwijk (110 ha));
- Benut centrale ligging tussen stad (Gouda) en Zuidplaspolder;
- Ontsluiting is bepalend voor functionele invulling en programmering (nieuwe ontsluiting A20, stem af op onderliggend wegennet, onderzoek mogelijkheid transferium, realisatie station Gouweknoop en optimaliseer aansluiting busvervoer);
- 1^e fase: 950 woningen, maximaal 2.500 woningen (2030);
- Maximaal 100 ha bedrijventerrein en kantoren tot 2030;
- Stem programmering af op groene verbindingen ('t Weegje, Oostpolder-Restveen en Waterparel);
- Aandacht voor doorsnijding ecologische verbindingzone;
- Proces:
 - Inventarisatie: afgerond juli 2007
 - Scenario's: afgerond november 2007
 - Masterplan: december 2007 - februari 2008
 - Startnotitie MER januari 2008
 - Voorontwerp bestemmingsplan maart - juni 2008
 - Bekendmaking MER juni 2008
 - Ontwerpbestemmingsplan juli - december 2008
 - Besluit MER oktober 2008
 - Ontwerpbestemmingsplan ter inzage januari 2009

4.8 Ambitie voor Gouweknoop

- Ambitie voor Gouweknoop. Een prikkelend perspectief tot 2030 (mei 2007, geen besluit);
- Bestuurlijke ambities beschreven (ontstaan door brainstormsessies);
- Moet basis zijn voor businesscase Gouweknoop en ontwerp masterplan Gouweknoop;
- Bereikbaarheid speelt grote rol (pagina 9);
- Wens: stevig projectteam omdat de opgave en wensen complex zijn;
- Mix van gebruiksfuncties;
- Uniek karakter en gebruiksiteit komen tot uitdrukking in dubbelruimtegebruik;
- Verhoog attentiewaarde gebied (voor grotere afstand) door één of meerdere hoge gebouwen;
- Nieuwe afslag/aansluit A20 (2010), aansluiting stedenbaanstation Gouweknoop (voor 2011), regionale P&R
- Hoogstedelijk woonmilieu, werken binnen mix van functies;
- Grootschalige publiekstrekker realiseren (niet benoemd, kan beurs, sportcomplex, detailhandel, gezondheid o.i.d. zijn).

4.9 Woonvisie Zuidplas

- Woonvisie Zuidplas (augustus 2007, besluitvorming 4^e kwartaal 2007 in de diverse gemeenteraden);
- In de periode 2005 tot en met 2020 worden in de Zuidplaspolder (exclusief Zuidplaspolderontwikkeling) ±13.000 woningen gebouwd (naar verwachting wordt slechts 45% in die periode gerealiseerd, dit vanwege lange procedures);
- Strategie Zuidplaspolderontwikkeling 2010-2020: 7.000 woningen;
- Uitgangspunt: duurzaam bouwen (meervoudig ruimtegebruik, sociaal veilig, levensloopbestendig, energie uit kassen e.d.);
- Gouweknoop: 950 woningen (pagina 26);
- Gouweknoop als gemengd stedelijk gebied met wonen, werken en bovenlokale voorzieningen;
- Hoge dichtheid, accent op appartementen, aansluiting op Westergouwe, eigentijdse uitstraling, parkeren in garages, meervoudig ruimtegebruik, openbare ruimte groen en ruim (pagina 33);
- Samenhangend concept van wonen, werken, voorzieningen, verkeer, openbaar vervoer e.d. (pagina 39)
- Publiek-private samenwerking;
- Ontwikkelingsperiode: 2015-2020 (pagina 40).

4.10 Programmering nieuwe bedrijventerreinen Zuidplaspolder 2010-2020

- Programmering nieuwe bedrijventerreinen Zuidplaspolder 2010-2020 (1 oktober 2007, besluitvorming 4^e kwartaal 2007 in de diverse gemeenteraden;
- Goede bereikbaarheid (nabij A12 en A20) is uniek voor bedrijventerreinen;
- Langs spoorweg(zone): gewilde zichtlocatie en hoog kantoorvloeroppervlakte;
- Interne ontsluiting
- 23 ha (eerste fase: waarvan 10 hoogwaardig/modern en 10 hoogwaardig/modern/gemengd);
- Versnelde uitgifte grond t.o.v. andere parken;
- Hogere grondprijs t.o.v. andere parken/terreinen.

5. Beoordeling bestuurlijke documenten

- Gouweknoop wordt in de tijd steeds meer concreet ingevuld: van uitwerkingsgebied met diverse potenties tot een hoogwaardig knooppunt met diverse voorzieningen;
- De opmerking van onderdeel ecologische verbindingzone verdwijnt naar achtergrond en 'slechts' marginale groenzone, die ogenschijnlijk geen stukken groen verbindt, blijft over;
- De ambitie van woningen is bijgesteld van 1.500 (ISP) naar 950 (startnotitie bestemmingsplan en Woonvisie Zuidplas);
- Bedrijventerrein (maximaal 100 ha) blijft gelijk (ISP / Startnotitie bestemmingsplan); In ISP wordt fasering aangebracht; kantoren ná 2020;
- Steeds meer nadruk op aanwezigheid voorzieningen (al worden die niet geconcretiseerd);
- Verkeer en ontsluiting blijven aandachtspunten;
- In vrijwel alle documenten, vanaf het begin, wordt niet gerept over aanwezigheid agrarische sector. Kortom, die verdwijnt.

6. Zorgpunt

- Persoonlijk punt van zorg blijft ontsluiting. In klein gebied wordt Westergouwe en Gouweknoop ontwikkeld. De parallelle structuur bij Coenecoopbrug gaat waarschijnlijk niet door (Gouwepark heeft daar tijdelijk ontwikkeling stilgelegd, maar heeft dat na contact projectbureau RZG weer opgepakt). Op klein gebied komen rond de 4.000-4.500 woningen (\pm 3.500 in Westergouwe en \pm 900 in Gouweknoop). Daarnaast kantoren, voorzieningen en bedrijvigheid. Extra ontsluiting nader geconcretiseerd, wel extra halte Gouweknoop. Utopie om te veronderstellen dat heel veel via Openbaar Vervoer reist.

7. Vervolg

- Deze inventarisatie kan gebruikt worden bij verdere toetsing beleidsdocumenten;
- Aandacht voor ecologische hoofdstructuur en ontsluiting;

8. Voorstel excursie

Om een beter overzicht van de problematiek en het gebied te krijgen wordt voorgesteld het gebied te bezoeken:

1. Een bezoek op bijvoorbeeld een vrijdagmiddag (voor een avond wordt het pas medio april 2008);
2. Vanuit het projectbureau RZG Zuidplas hebben we een toezegging dat bijvoorbeeld de projectdirecteur (Pieter Hordijk) en de projectleider (Frank van Pelt) beschikbaar zijn (voor een vrijdagmiddag);
3. Start/verzamelen in 'Het Praathuis' in Waddinxveen (bij het Weegje, tegenover Gouwepark/Gouweknoop), vanaf 14.00 uur;
4. Eerst met elkaar het gebied in (14.15 – 15.00);
5. Gesprek over mogelijkheden/realiseerbaarheid e.d. (15.00 – 16.00)
6. Rondleiding bedrijf Gouwepark (nader te bepalen) en gesprek directeur Gouwepark (16.15-17.15);
7. Vertrek naar huis (17.45).

mr. C.P.W. (Peter) van den Berg
Waddinxveen, 14 december 2007